

קול רינה

רב פעלים - ע"ש הבן איש חי

בנשיאות מרן רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל
ובראשות מו"ר הרב יורם אברג'ל זצוק"ל

פרשת בא

אמרי נועם

שיחה לפרשת השבוע מאת מורנו הרב

מעלת התפילין

פרשתנו נחתמת במצות הנחת תפילין. מחמת גודל ערכה של מצוה זו שבפרשתנו היו זקני וחכמי מרוקו שבדור הקודם מגדירים את פרשת בא כ"פרשה עליונה", כלומר בעלת קדושה מיוחדת, וכן היו נוהגים ביותר שה'בעל קורא' של פרשה זו לא יטעה בקריאתו כלל.

כדי להבין את תוכן מצוה יקרה ונשגבה זו נקדים את דברי מרן השולחן ערוך (סי' כה, ד), וזו לשון קודשו: "כיוון בהנחתם שציונו הקב"ה להניח ארבע פרשיות אלו, שיש בהם יחוד שמו ויציאת מצרים, על הזרוע כנגד הלב ועל הראש כנגד המוח, כדי שזכור נסים ונפלאות שעשה עמנו, שהם מורים על יחודו ואשר לו הכח והממשלה בעליונים ובתחתונים לעשות בהם כרצונו, וישתעבד להקב"ה הנשמה שהיא במוח וגם הלב שהוא עיקר התאוות והמחשבות, ובזה יזכור הבורא וימעיט הנאותיו".

כלומר: עיקר ענינה של מצות הנחת התפילין היא כדי שנסעבד את מוחנו וליבנו להקב"ה, ולכן אנו מניחים את התפילין של ראש כנגד המוח כדי שיזדכך מוחנו וישתעבד להקב"ה, ולא יחשוב כי אם מחשבות זכות וצחות וקדושות. ואת התפילין של יד אנו מניחים על הזרוע כנגד הלב כדי שיזדכך ליבנו וישתעבד להקב"ה, ולא יתאוהו כי אם לעבוד את הקב"ה ולעשות את רצונו.

אלא שעדיין צריך להבין: מדוע אם כן בתפילין של ראש ישנם ארבעה בתים נפרדים אשר בכל אחד מהם ישנה פרשיה אחת, ואילו בתפילין של יד ישנו בית אחד בלבד שבו כל ארבעת הפרשיות כאחד?

אכן מצינו למרן הבן איש חי שמביא בספרו בן יהודע (לברכות ו, א) ביאור נפלא לכך בשם הראב"ד (וכ"ה באליה רבה בס"י כה, ה סק"ח), ועל פי דבריו הקדושים צומח ועולה ענין נוסף במצות הנחת התפילין:

הראב"ד מבאר שתכליתה של מצות הנחת התפילין הקדושות היא לזכך את כל חמשת החושים של האדם. ומכיון שבראשו של האדם ישנם ארבעה חושים (חוש הראיה, חוש השמיעה, חוש הריח וחוש הטעם), לכן בתפילין של ראש ישנם ארבעה בתים נפרדים אשר בכל אחד מהם ישנה פרשיה אחת, כי כל בית והפרשה אשר בו נועדו לזכך חוש אחד. ומכיון שבידים ישנו רק חוש אחד (חוש המישוש), לכן בתפילין של יד ישנו רק בית אחד כדי לזככו. ומה שבכל זאת בבית יחיד זה שבתפילין של יד מונחות כל ארבעת הפרשיות, זהו משום שלאמיתו של דבר חוש המישוש נמצא לא רק בידיים כי אם גם בכל אברי גופו של האדם, שהרי עצם תחושתם של כל האברים כולם היא מחמת חוש המישוש שבהם, והיות וחוש זה כולל את כל גוף האדם לכן יש צורך בכוחן וקדושתן של כל ארבע הפרשיות גם יחד כדי להצליח לזככו.

בצור ירום

ביאור התניא מאת מורינו הרב

אשריכם ישראל

אנחנו צריכים בכל בוקר לברך בשמחה 'שלא עשני גוי', כי הדרגה שלנו שונה משלהם, לכן אפילו גוי מחסידי אומות העולם, שהוא בעל צדקות ובעל חסדים, הוא לא יכול להגיע לדרגה הפחותה ביותר של יהודי מחלל שבת ועושה כל התועבות שבעולם, והסיבה היא בגלל השורש שלו, כי לעם ישראל יש שורש טוב, שורש שלא יכזב. אומר הרמב"ם (הלכות תשובה) וכבר הבטיחה תורה שסוף ישראל לעשות תשובה בסוף גלותן, ומיד הן נגאלין, וכמו שאומר הרבי מליובאוויטש לגבי התשובה שאומרים לבן הרשע 'אילו היה שם לא היה נגאל', שבחינה זו נאמרה דוקא שם, ביציאת מצרים, וזו ההדגשה 'אילו היה שם', אבל בגאולה העתידה כשהמשיח יבוא, הוא יגאל את כולם, גם את אלה שפרשו לגמרי, כיון ששורש ישראל לא יכזב, כמ"ש "והיה ביום ההוא שורש ישי אשר עומד לנס עמים אליו גויים ידרשו והיתה מנוחתו כבוד" (ישעיהו י"א), כלומר השורש של עם ישראל בא משיח, שהבחינה של ישי היתה 'יחד שבטי ישראל', שהוא קיבץ את כולם כאחד, ע"י לידתו של דוד המלך - "ודוד עבדי נשיא להם לעולם" (יחזקאל ל"ז), ובזה עם ישראל התקבצו כולם - "כרועה עדרו ירעה בזרועו יקבץ טלאים ובחיקו ישא עלות ינהל" (ישעיהו מ'), "ויבחר בדוד עבדו ויקחהו ממכלאות צאן מאחר עלות הביאו לרעות ביעקב עמו ובישראל נחלתו" (תהלים ע"ח).

זמני השבת

צאת השבת:		הדלקת נרות:	
17:48	ר"ת 17:25	16:56	ירושלים
17:46	ר"ת 18:21	16:55	תל אביב
17:47	ר"ת 18:21	16:55	חיפה
17:49	ר"ת 18:24	16:57	באר שבע

ענקי הרוח

מעשיות על גדולי החכמי ישראל

סיפורים על סידנא בבא סאלי מספרו של מורנו הרב "בצור ירום":

בבא סאלי היה מתנהג עם כולם בתמימות, 'מה אתה צריך? אין לך ילדים! תשתה מהמים האלה ויהיו לך ילדים, והיו המים נעשים זרע במעיהן. אין לך פרנסה! בעזרת ה' יהיה לך פרנסה, רק אל תגזול - יהיה לך כל טוב. אין לך זיווג! תתחיל להיות "בן אדם" - יהיה לך זיווג. אין צורך ללכת לשדכנים ולא לשלם דמי תיווך, אלא הבבא סאלי היה נותן לו חתיכת פשטידא או חתיכת עוף ואומר לו 'תאכל את זה ויהיה לך זיווג טוב', מי שלא האמין לדבריו הפסיד, אבל מי שהיה מאמין, מיד כשהיה יוצא מפתח ביתו של הרב היה רואה בהתגשמות דבריו, מה שהצדיק אומר בא מלאך והטיסו, כך זה היה אצל הבבא סאלי - אמונה.

הבבא סאלי ע"ה לא הסכים שכל אחד יגע בידיו הקדושות. אנשים היו ממתנינים להכנס אליו, היו כאלה שהרב היה מרמז לשמש שלא יכניס אותם, גם כשהם ביקשו רק לנשק את ידיו הוא לא הסכים, וכשהם שאלו לסיבת הדבר, לאחד מסר הרב לומר שקודם כל ישמור טהרת המשפחה, לאחד אחר מסר הרב לומר שיפסיק לגזול את האנשים, השמש היה לוחש להם באוזן את דברי הרב, הם היו מקבלים את הדברים והולכים - זו הבחנה עצומה!

פעם היתה פגישה בין הבבא סאלי לבין החזון איש, זו היתה פגישה מאד נסתרת, הם ישבו יחד במשך שעותיים, זה היה בשנת תשי"ב, שנתיים לפני פטירתו של החזון איש. רק ה' יודע מה הם דיברו ביניהם, אחרי שהרב יצא היה כולו שמחה, אמר 'הדא דעתן דעתן, יש לו דעת לא כמו כולם, הוא מניצוץ הגר"א'. כלומר מי שרואה את החזון איש כאילו שהוא רואה את הגר"א ע"ה. זו המסקנא שהוא הסיק אחרי שעותיים של דיבורים עמוקים, כי הצדיקים ביניהם אחד מבין את השני, אשרי אדם שמחובר לראשו!

שואל ומשיב

הלכות אקוטאליות מאת רבנו החיד"א שליט"א

מעלת התפילין

אבא היקר מקים עולה של תורה רבינו יורם מיכאל אברג'ל אמר בשם חז"ל הקדושים במצוות תפילין, ש"תפילין", אותיות "נפתלי", ונאמר על "נפתלי" הפסוק "נפתלי אילה שלוחה", הנותן אמרי שפר ו"אילה" אותיות "אליה" הוא אליהו הנביא, "שלוחה" הוא אותיות "שולח ה'", כלומר "ה' שולח אליה", ה' שולח את אליהו הנביא לבשר אותנו על הגאולה, וכל זה בכוח מצוות תפילין. לכן מצוה גדולה על כל יהודי להשתדל במצוה יקרה זו בכל ליבו, וכן להסביר לילדים היקרים את חשיבותה של המצוה היקרה והקדושה הזו, כי על ידי זה זוכים להשיג הרבה בחכמת התורה הקדושה, ויראת שמים טהורה.

ושמעתי מאבא היקר בשם חז"ל הק', שהטעם שתפילין של יד מונחות על הזרוע בצד שמאל "כנגד הלב", ותפילין של ראש, כנגד המוח, כדי לשעבד את כל התאוות שבלב והרצונות שבמוח לה' יתברך ולתורתו הקדושה.

ועוד אמר אבא בשם המפרשים, שהנה דרשו חכמינו הקדושים מפסוק "והיה לאות על ידכה", דרשו חז"ל, "יד כהה", כלומר שמניחים תפילין על היד החלשה, שבדרך כלל היא יד שמאל. והטעם, שדוקא ביד שמאל, כי כאשר יעקב אבינו נולד, כתוב בפסוק, "ואחרי כן יצא אחיו וידו אוחזת בעקב עשו", יעקב אבינו תפס את עשו בעקב, כדי שתהיה לעם ישראל שליטה עליו. ובדרך כלל כשהתורה אומרת 'יד ימין', התורה אומרת מפורש ימין, כמו שנאמר "ימין ה' נאדרי בכח..." וכן נאמר "מימנו אש דת למו". וכאשר התורה אומרת 'יד' בסתמא הכוונה יד שמאל.

ולכן כאשר נאמר "וידו אוחזת בעקב עשו", יעקב תפס את עקבו של עשו ביד שמאל, ואבא הסביר בשם חז"ל הק' שלכן יד שמאל נהייתה חלשה, בגלל שנגעה בעשו הרשע. ויעקב לא רצה לנגוע בו ביד ימין, כי ביד ימין מראים טעמי תורה, ולא רצה יעקב להחליש את הימין, ולכן החזיק את עשו ביד שמאל, והואיל ויד שמאל נהייתה חלשה בגלל האחיזה בעשו הרשע, לכן מניחים תפילין בשמאל כדי לחזור ולחזק את יד שמאל אחרי הנגיעה עשו הרשע. ולפי פשוטם של דברים, הסיבה שמניחים תפילין על ידי שמאל, כי יד שמאל היא כנגד הלב. והביא אבא היקר עטרת ראשינו רבינו יורם אברג'ל, שתפילין של ראש כנגד המוח, ותפילין של יד כנגד הלב, כדי לשעבד את כל המחשבות שבמוח והתאוות שבלב לעבודת ה' יתברך.

רב פעלים

תלמידים מספרים על מורנו הרב

איך אמא מרגישה?

בוקר אחד זכיתי להיות יחד עם אחי בנתיבות אצל מורנו ורבנו הרב יורם, והנה כאשר אני ניגש לרב פתאום הרב שואל אותי על אמי שתחי', איך אמך מרגישה? ואני התפלאתי מהשאלה שכן הרב מעולם לא ראה את אמי או קיבל ממנה מכתב לבקשת עצה או ברכה כלשהי, לאחר מכן אחי ניגש אל רבנו, והרב אמר לו: "תאמר לאמך שלא תהיה עצבנית".

הדבר המדהים היה שבדיוק באותו שבוע אמי הייתה שרויה במצב נפשי מאוד מתוח עם הרבה לחצים ועצבים בן היתר כי סבלה מאנמיה - מחסור של המוגלובין בדם.

כעבור זמן מה אח שלי זכה להיות שוב אצל מורינו הרב, והרב נתן לו רימונים ואמר: תן לאמך שיהיה לה רפואה שלימה, והנה פלא, לאחר בערך כשבועיים, אימי עברה בדיקה לרמת המוגלובין ולראשונה מזה זמן רב כל התוצאות היו תקינות לחלוטין.

זוהי גדולתו של רבנו עליו השלום שהכיר וידע ברוח קדשו על כל יהודי שנמצא בצרה או לחץ והיה מתעניין בשלומו ומברכו ובס"ד היה מתרפא. זכותו יעמוד לנו ונזכה שיחזור אלינו במהרה בביאת משיח צדקנו ברחמים אמן!

שואל ומשיב

הלכות אקוטאליות מאת רבנו החיד"א שליט"א

מנהגי שבת קודש

שאלה: בשבת בבוקר, האם נכון להשכים קום מוקדם ככל האפשר, כדרכו בכל השבוע, או שמא נכון בשבת לאחר קצת את הקימה?

תשובה: אשרי האיש שזוכה להשכים קום בשעה מוקדמת כל השבוע, וביותר אשרי מי שזוכה להתגבר כארי לעבודת הבורא, שיהא הוא בעצמו מעורר השחר. כמבואר במרן השולחן ערוך [בסימן א'], וכמו שהעליתי בסייעתא דשמיא בספרי הקטן "תורת רבינו יורם - שו"ת יתגבר כאר"י".

וכמו כן לכתחילה גם בשבת קודש ישכים לבית הכנסת מוקדם, וכך יוכל להרוויח את השבת הקדושה ביותר לימוד תורה, ואחדות המשפחה היקרה בסעודות שבת בנחת ובשמחה.

ואולם יש נוהגים בשבת לאחר קצת את הקימה בבוקר מאשר ביום חול, ויש בזה עונג שבת שנחים קצת עד יותר מאוחר. ומצאו רמז לאיחור הקימה בשבת, שנאמר בקרבן התמיד של ימות החול "בבוקר", ואילו בקרבן תמיד של שבת כתוב, "וביום השבת" ולא כתוב "בבוקר", והוא רמז יפה. אולם לא יאחר יותר מדאי כי כבר העלה אדוני אבי מופת הדור רבינו יורם אברג'ל בשם מרן הבן איש חי הקדוש זלה"ה ששעה אחת של תורה בשבת, שווה יותר מאלף שעות בחול.

שאלה: כשאומר בשבת קודש "נשמתי כל חי" בסיום פסוקי דזמרה, כשמגיע למילים "ולך לבדך אנחנו מודים", האם ישחה וישתחוה שם, או לא?

תשובה: לא ישחה וישתחוה כשאומר למילים "ולך לבדך אנחנו מודים", מכיון שצריכים להשתחוות רק במקום שחכמינו הקדושים אמרו להשתחוות.

נוהגים להרבות בזמירות של שבת בכמה פרקים בפסוקי דזמרה, אחרי שאומרים הודו, קודם ברוך שאמר, ואם שכח ולא אמר חלק מההוספות, לא חייב לחזור, ואם ירצה בכל זאת להשלים, תבוא עליו ברכת טוב, שהרי אין זה אלא רק אמירת מזמורי תהלים.

גאולה ומשיח

פנינים והנהגות מגדולי החסידות

צורת יהודי

פעם אחת טייל הרה"ק רבי שמואל פרנקל מדאראג שנמנה על חסידי צאנז וחיבר ספרים רבים וחשובים, יחד עם חברו הרה"ק רבי מרדכי יהודה לעוו, בדרכם הגיע מולם גוי אחד שהתחיל להציק לרבי מרדכי יהודה ולקרוא לעברו קריאות גנאי ולזלזל בו, אך לרבי שמואל לא הציק הגוי מפני שהיה מוכר ומכובד גם בקרב הגויים והיו מברכים אותו הגויים לשלום ביראת כבוד.

כשראה רבי שמואל שאין הגוי מציק לו התחיל לבכות במר ליבו, כאשר הבחין בכך הרב מרדכי יהודה התפלא ושאל את רבי שמואל לשם בכייתו, ענה לו רבי שמואל בענוותנותו ואמר: "בידוע הלכה שעשיו שונא ליעקב, ולמה אם כן אין שונאים אותי? אין זה אלא בגלל שאין עלי צורת יהודי מחמת עוונותי..."

בקבוק ארק אישי,
לזוכים בהקדשה בספר התניא
שיודפס בביתו של הרב החיד"א!

...הקבוקים ארץ...

חייגו עכשיו:
08-6381000

פרטי התקשרות קול רינה
08-6381000

חפשו אותנו בפייסבוק:
הרב יודם אברג'ל זצוק"ל
www.facebook.com/haravyoram

www.abargel.co.il
אתר קול רינה נתיבות

054-9151553

did.li/HARAV-HABERGEL
יוטיוב הרב יודם אברג'ל

פניני השבוע

ביום נורא וגדול של הסתלקות
הצדיק הכי חשוב זה להתבונן
בדרכיו וללמוד מהם.

העלון מוקדש:

להצלחת משפחת צפוני הי"ו
לרפואת אריה חי חורי בן
יהודית אסתר הי"ו
לרפואת אהרון בן אסתר הי"ו
לע"נ קטורה בת רבקה ז"ל
לע"נ שלום מעתוק בן שמחה ז"ל

הרב יודם הבטיח:

אני יודע שכולם צריכים הגנה, ואת ההגנה
לקחתי עלי...

"כל מי שפעם בחיים חתם לי הוראת קבע,
בשביל לחזק את הישיבה הקדושה שהיא מקום
להשראת שכינה, תפקידי להגן עליו".

ד"ר יודם אברג'ל
י"מ אברג'ל

בן איש חי 1 ת.ד. 102 נתיבות
טל': 08-6381000